

Όλη μου η προσοχή έπεσε σ' άφτηνε. Λησμόνησα τή συντροφιά που είχα δίπλα μου.

Κείνη φαίνεται πως πείσμωνσε, γιατί τής φάνηκε πως την περιφρονούσα. Και περίμενε τήν κατάλληλη στιγμή να μ' έγδικηθεί.

Ξάφνου, όταν η άλυσσιδίτσα έκανε βόλτες στάν άγέρα, κρατουμένη αδύνατα από τήν έκρη στα δυό δάχτυλα, περνάει σαν άστραπή τήν χεράκι της τήν άπαλό από τόν ώμο μου, βάζει τήν άλλο έμπρός μου, μου πιάνει τήν χέρι, μου παίρνει τήν άλυσσιδίτσα... Λές και με ξαρμάτωσε!...

— Ούφ! πιά και σύ δέν υποφέρεσαι με τήν άλυσσιδίτσα σου!... δέ λές τίποτε;...

Γέλασα.— «Τί να πώ;...»

Πέρασαν λίγες στιγμές. Έπεσα πάλι στή σιωπή. Λές κι' άρχισα να νυστάζω...

Έσκυφα λίγο τήν κεφάλι μου και τ' άκούμπησα στο χέρι μου, που στηρίζονταν στο δεξί μου γόνατο.

Τότες δέ χάνει καιρό εκείνη και μου χώνει τήν άλυσσιδίτσα στο σέβροκο...

— Ούφ! Μ' επάγιασες... Με κρώσες...

— Χα, χα, χα! τήν γέλια της σκορπίστηκαν στο σαλονάκι, που λές κι' άφτό άρχισε να γελάει τώρα... Μιά άχτίδα γήλιου από τήν λιθοβασίλεμα, ξέφυγε από τις κάτασπρες κουρτίνες και μπήκε μέσα...

Γέλασα κ' έγώ. Τήν γέλιο της τ' άκούλουθησαν τήν σαλονάκι κ' έγώ... Τί δύναμη πούχε τήν χρυσήχο γελάκι της!

Η άλυσσιδίτσα έμεινε πιά δική μου. Τί σκέφτηκα κ' έγώ που τήν έβγαλα από τήν σέβροκο μου; Νάν τής τήν πλερώσω με τήν ίδιο νόμισμα, άφτό που μου κάμε.

Δέν έχασα καιρό. Όπλιστηκα με δύναμη Έρακλη! μ' άπόφαση Ναπολέοντα! και σε μία στιγμή άφηρημάδα της, τής τήν έρριξα στην κατάλεφκο σέβροκο της.

Γέλασε τώρα πιά όσο μπορείτε να φαντασθήτε δυνατά. Γέλασε με τήν καρδιά της σά νάλεγε — Σέφερα στο πεδίο τού παιχιδιού, από τήν πεδίο τής σοβαρότης και τής σιωπής!...

Γέλασα πάλι κ' έγώ. Πολέμησε να τήν βγάλει από τήν πλάτη της. Μά γώ φάνηκα πιά θαρρετός απ' άφτηνε δέν τήν άφρινα να τήν βγάλει επιασα τήν χεράκι της και τής είπα:

— Όχι! θα μέινει κεί, γιά να σε κρώσει, να τιμωρηθείς!... Να δεις, τήν ζανακάνεις άλλη φορά!

Άφτη έακούλουθε να γελάει άντίζ να μου δώσει άλλη απάντηση. Δός του γέλια με τήν σακκί!...

Άγωνίζονταν μονάχα να μπορέσει να ξεφύγει τήν χέρι της από τήν δική μου και να τήν βγάλει. Μά τού κάκου. Κοκκίνησε τήν προσωπάκι της από τήν πάλεμα.

Ακόμα γέλαε...

Άναψα κ' έγώ. Γέλαγα κ' έγώ. Κ' εκεί που άγωνίζονταν να πάρει τήν χεράκι της από τήν δική μου, ένα φιλάκι πεταχτό, κλέφτικο, μά ζωηρό, άφισα στο λευκό δέρμα τους...

Γέλασε πάλι...

Τήν φιλάκι σαν άστραπή, πετάχτηκε λές από κεί και πήγε στα χεράκι της. Ένώθησαν τήν χεράκι μας κι' άφθηκαν ένα ζωηρό κρότο, ένα φιλί χτυπητό...

«Αιγώθηκα!...» μούπε τότες κ' έγώ τήν κεφάλι της στην άγκάλη μου. Τήν άφισα ν' άκούμπησει λιγωμένος κ' έγώ... Έβαλα μονάχα τήν χέρι μου στα δόμαβρα μαλλιά της, τήν άπαλά σά μετάξι και τήν χάδεβα...

Πέρασαν λίγες στιγμές... Σηκώθηκε... Με κοίταξε άφωνα, σά ζαλισμένη...

Σηκώθηκε. Πήρα τήν καπέλλο μου, να φύγω. Τής έδωσα τήν χέρι. Σύνκαιρα άγταλλάξαμε κι' έλλο φιλί!...

... Η άλυσσιδίτσα είταν η άρραβίνα μας... Η πιά σωστή, η πιά καλή κ' η πιά τίμια... Άν άρχισάγαμε από λογιά, πούς ξέρει τί ψέματα και τί δόλο θάδιναν και θάπαίρναν...

Η έκμυστήρεψη τού έρωτά μας γίνηκε με τήν σωπή. Τήν άποτελεσματικό τού άκούλουθημα γίνηκε με τήν άλυσσιδίτσα, τήν σύμβολο τής Έρωσης. Τήν άληθενό βεβαία.

... Τήν φυλάω γιά κειμήλιο!... Δέν έχω δικίος... Κι' άφτη θέλει να τήν έθλίπει πάντοτε στα χέρι μου. Έχει άδικίος;...

ΝΕΛΟΝΤΑΣ

ΑΡΘΡΟ ΣΤΗ ΜΙΧΤΗ

Η «Ακρόπολη» είχε τήν καλωσύνη, μάλις έδεδε τήν εικόνα τού Λέαντρου Παλαμά στα περασμένο φύλλο, να μάς τή ζητήσει, καθώς και μία σημειωσούλα γιά τήν συνεργάτη μας. Όσο γιά τήν εικόνα είταν εύκολο τή πράμα, αλλά η σημειωσούλα είχε και τις δυσκολίες της, γιά τήν «Ακρόπολη» τήν ήθελε η στην καθαρεύουσα η στην μιχτή, σε μία δηλ. από τις δυό αυτές ξένες γλώσσες που δέν τις ξέρει, και φυσικά δέν τις γράφει κανένας συνεργάτης τού «Νουμά». Έπρεπε όμως να γίνει και τή χατίρι τής αγαπημένης «Ακρόπολης», κ' έτσι ο δούλος σας άποφάσισε να τή γράψει, και μάλιστα στή μιχτή η μιοή, καθώς τή θέλει ο Ψυχάρης.

Μά πώς να τή γράψει; Ο Σταθόπουλος που τόν είδε να ιδρώνει και να ξειδρώνει στο γραφείο τής «Ακρόπολης» όσο να τραβήξει μία γραμμή, τόνε λυπήθηκε και τού είπε:

— Θέλεις να γράφεις τή Μιχτή; εύκολο πράμα! Ξέχασε πώς υπάρχει γραμματική τής Δημοτικής κι' άμέσως τή γράφεις, δίχως τόν παραμικρό κόπο!...

Νά λοιπόν τή μυστικό τής Μιχτής, που τόνε καιρό τή ζητούμε τή ανακάλυψη ο Σταθόπουλος: γλώσσα δηλ. που δέν έχει καμιά γραμματική, κι' άξίζει ο λόγος τού έξυπνου χρονογράφου να μέινει γιά δρισμός της.

Η σημειωσούλα λοιπόν γράφτηκε όπως όπως, σύμφωνα με τή συνταγή τού Σταθόπουλου, και η «Ακρόπολη» δημοσιεύοντάς την έγραψε σ' άλλη σελίδα τήν άκόλουθη παρατήρηση:

... Και ο μόν Ταγκόπουλος ισχυρίζεται δι η ώρα σιλουέττα τού μικρού Λέανδρου Παλαμά είναι γραμμένη εις τήν..., καθαρεύουσα και διαμαρτύρεται διά τήν θυσίαν αυτήν που έκαμε.

Οι δέ άναγνώσται μας τί λέγουν; Ημείς διακηρύττομεν δι η γραφή εις τήν καθαρεύουσαν... υπεργρηγοικην. Μόνον ούτω συμβιβάζομεθα.

Ο Ταγκόπουλος εξακολουθεί να ισχυρίζεται πώς η σιλουέττα τού Λέαντρου γράφτηκε στην καθαρεύουσα, δηλ. γράφτηκε με λάθια, και γιά να δείτε πώς έχει δικίος τήν ζανατυπώνουμε δώ, άπραλλάχτα καθώς τυκώθηκε στην «Ακρόπολη» τής περασμένης Κυριακής, δίχως να τής αλλάξουμε ούτε τήν άτεχνη σύνταξη ούτε τήν άνορθόγραφη ορθογραφία, στολίδια και τήν δυό τής άθανάτης Μιχτής.

Όταν πρό τειπάριων πέντε χρόνων πηγαίναμε κάθε σαββατόβραδο στο σπίτι τού Παλαμά μερικοί λόγιοι και ένας δυό δημοσιογράφος φίλος του, έπρε να ιδούμε κάποιον Σαββατόβραδο εις ένα τραπέζι εις τήν σάλας και ένα τετράδιο μαθητικό με στίχους. Τήν πήρε, θυμάμαι, ο μακαρίτης ο Καμπύσης στα χέρια του και τήν φυλλαμέτρησε ύστερα τήν δώσει, και σε μένα. Ήσαν στίχοι που είχε γράψει ο μικρός ο Λέαντρος, και παιδιάστικοι στίχοι άτακτα και άφρόνιστα ριγμένοι στο χαρτί, άφιερωμένοι δλοι στον πειθαμένον αδελφόν του Άλκη.

— Και λέει αυτός ο μικρός! Έσκυφα κ' είπα τού Καμπύση.

— Και τή πη! μου άποκρίθηκε ο Καμπύσης και αλλάξαμε κουβέντα. Τόσο μόνον.

Τήν μικρό μαθητικό τετράδιο τήν έλασμόνησα γιά να τή ξαναθυμηθώ ύστερ' από δυό τρία χρόνια, δια τόν Ιούλιον τού 1904, ένα δειλινό, μου έφερε ο Λέαντρος τήν πρώτον ποιήματουν — όχι πιά παιδιάστικους στίχους, αλλά στίχους γεμάτους και δημοροδοουμένους — τήν μετάφραση ενός ποιήματος τού Sulj Prudhomme «Τά μάτια».

— Διαβάστε το κι αν σας άρέσει...

Δέν έτόλμησε να ζητήσει να δημοσιευθή τήν ποιήματουν στον «Νουμάν». Άλλά τή ποιήματουν έδημοσιεύθη, δημοσιευθήκανε και άλλα κατόπιν, μεταφράσεις διαλεκτές και πρωτότυπα κι ο Λέαντρος — η ο Παλαμά κ ος, καθώς τόν λέμε — πριν κλείση τή δεκατέσσερα χρόνια και πριν τελειώση τή Γυμνάσιον. Έγινε ποιητής, η σωστότερα — επειδή έδω στον έντυχιμένον τόπον μας οι ποιηται βγαίνουν με τήν ντουζίνα — έδειξε πώς τή κ. ά τ ι τ ι τού Γάλλου ποιητού φτερουγίζει στην άπαλήν ψυχή του και πώς μία μέρα τήν τιμήση τήν νεοελληνικά γράμματα.

Όσοι φανιάζονται — γιά τή ο Ρωμής δλα τή φανιάζεται — πώς ο Παλαμάς αν δέν γράφη, διορθώνει όμως τή ποιήματα τού παιδιού του, όμολογούν πώς δέν έχουν προσέξει ποτέ ούτε σιού πατέρα τή ποιήματα, ούτε σιού γυιού, γιά τή δποιος λίγο νοιάζει από ποιήσαν και λίγο προσέξει τή ιδή άμέσως πόνον διαφέρουν πατέρα και γυιός και σιού στίχο και σιού ζετούλιγμα τής ιδέας και σιού λέει άκόμα.

Άλλά δέν πρόκειται να γραφή κριτική γιά τόν Λέαντρον. Ήνε νωρίς άκόμα. Μόνον μία σημειωσούλα — καθώς μου έζητησαν η αγαπητή «Ακρόπολις» — γιά να στεφανώση με αυτήν τήν εικόνα του. Και η σημειωσούλα αυτή, η σύντομη και βιαστική, ημπορεί να κλείση με τήν άκόλουθο ανέκδοτο, τή έξυπνο και άρεκτά χαρακτηριστικό.

Τήν περασμένη Κυριακή τήν πρώτ είχα στο γραφείο μου και τόν δυό Παλαμάδες, πατέρα και γυιό. Πάνου σε κάποιον κουβέντα, μου λέει ο Παλαμάς, έτσι άστεινόμενος:

— Σε παρακαλώ να καταχωρήσης στον «Νουμάν» μία δήλωσι, δι ο Λέαντρος Παλαμάς δημοσιεύει τή ποιήματά του χωρίς τήν άδεια τού πατέρα του.

— Σε παρακαλώ κ' έγώ, συμπληρώνει ο Λέαντρος, να καταχωρήσης άλλη μία δήλωσι πώς και ο Κωστής Παλαμάς δημοσιεύει τή ποιήματά του χωρίς τήν άδεια τού γυιού του...

Και γελοόσαμε γιά ώρα κ' οι τρεξί.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ